

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 10P/13/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4316214390
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blažena Stašíková
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2018:4316214390.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok sudkyňou JUDr. Blaženou Stašíkovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: D. G. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXX XX E., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Ružomberok, dieťa rodičov: matka: S. J. nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX J., G. XXXX, prechodne XXX XX V., E. XXXX a otec: G. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXX XX E., zastúpený advokátkou JUDr. Zuzanou Baloghovou, so sídlom Madačova 7, 034 01 Ružomberok, v konaní o zverenie mal. dieťaťa do starostlivosti matky, takto

rozhodol:

I. Súd mení rozsudok Okresného súdu Ružomberok č.k. 3P/11/2006-37 zo dňa 21.9.2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 6CoP/78/2006-91 zo dňa 7.2.2007 tak, že maloletá D. G. J., nar.X.X.XXXX sa zveruje do výchovy a starostlivosti matky. Zastupovať maloletú a spravovať jej majetok budú obidvaja rodičia.

II. Otec maloletej G. O., nar.X.X.XXXX je povinný prispievať na výživu mal. D. G. sumou 100,- eur mesačne vždy do každého 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky počnúc od 6.1.2018.

III. Zameškané výživné od 6.1.2018 do vyhlásenia rozsudku vo výške 280,50 eur súd povoľuje otcovi splácať v splátkach po 50,- eur mesačne spolu s bežným výživným, pričom prvá splátka je splatná 15.deň mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku. Neuhradením čo i len jednej splátky sa stáva splatným celý dlh.

IV. V ostatnej časti, ktorou matka žiadala určenie výživného od 1.8.2016 do 6.1.2018, súd návrh matky zamietla.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1.Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 23.8.2016, postúpeným Okresným súdom Levice, sa matka mal. dieťaťa domáhala, aby súd mal. D. G. J., nar.X.X.XXXX a mal. B. J., nar.X.X.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal k povinnosti prispievať na výživu mal. D. G. aj mal. B. sumou po 100,- eur mesačne od 1.8.2016 vždy do každého 25.dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky mal. detí s tým, že mal. deti sú oprávnení zastupovať obidvaja rodičia.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že mal. deti pochádzajú z jej mimomanželského pomeru s G. O., nar.X.X.XXXX. V roku 2007 otec podal na Okresný súd Ružomberok návrh na zverenie mal. D. G. do jeho osobnej starostlivosti. Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 3P/11/2006-37 zo dňa 21.9.2006 návrh otca bol zamietnutý, ako neodôvodnený, účelový. Krajský súd Žilina rozsudkom č. k.

6CoP/78/2006 zo dňa 7.2.2007 rozhodol tak, že schválil ich rodičovskú dohodu, mal. D. G. zveril do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazal platiť na výživu mal. D. G. sumou 700,- Sk mesačne. Tento rozsudok potrebovali z dôvodu vylepšenia ich finančnej situácie. Naďalej žili v pomere druh a družka. V roku 2008 sa im narodila druhá dcéra mal. B.. O mal. deti sa starali spolu, spolu ich vychovávali. V roku 2010 sa presťahovali do V., kde aj toho času bývajú. Ich spolužitie bolo dobré, ale asi pred 5 rokmi sa ich vzťahy narušili. Myslela si, že ich vzťahy sa zlepšia, preto ani neriešila starostlivosť o mal. deti súdnou cestou. Asi tri roky otec mal. detí pracuje v Bratislave. Domov chodí cez víkendy, ale v nepravidelných intervaloch. Pred tromi mesiacmi mu povedala, že chce ukončiť ich vzťah. Otec mal. detí uviedol, že on chce byť s nimi, chce, aby ostala pri ňom. Ona s ním nemieni obnoviť spolužitie, je rozhodnutá ich vzťah ukončiť. Ich spolužitie nevytváralo dobré prostredie ani pre ich mal. deti. Často sa hádali aj kvôli deťom, nakoľko sa k nim nesprával ako otec, kričal po nich, robí medzi nimi rozdiely, dokonca aj vzťah medzi dievčatami sa zhoršil, čo zapríčinil otec mal. detí. Ona je nezamestnaná, opatruje mal. B., ktorá má diagnostikovaný Aspergerov syndróm (autizmus). Potrebuje zvýšenú starostlivosť. Staršia dcéra je tiež integrovaná, má z určitých predmetov individuálny vyučovací plán. Celkovú starostlivosť o mal. deti zabezpečuje za posledné tri roky prevažne ona sama. Otec mal. detí ani finančne ich nezabezpečuje, nemá pravidelný príjem. Za posledné dva mesiace prispel celkovo na ich výživu sumou 180,- eur. Dňa 14.7.2016 otec mal. detí prišiel do V. a za asistencie polície zobral so sebou mal. D. G.. D. G. odišla s otcom do E., kde by sa mali zdržiavať v rodinnom dome, kde býva aj otcova sestra s rodinou. To, že dcéra odišla s otcom, myslí si, že to bolo pod vplyvom otca a jeho rodiny. Otec jej nasľuboval, že tam bude mať dobrú školu. Pri odchode maloletej obidve deti plakali, mal. B. je veľmi citovo naviazaná na sestru, každý deň sa viackrát opýta, kedy sa vráti domov sestra. Otec nemá vedomosti o tom, že mal. D. G. má mať špeciálny prístup k jej celkovej výchove, že dcéra má dyslexiu, dysgrafiю, dysotografiю, dyskalkúliю na podklade dg. synd. ADD, že dieťa vyžaduje dlhodobú systematickú domácu prípravu na vyučovanie. Dieťa je integrované. Ona má obidve mal. deti rovnako rada, preto chce, aby boli spolu, aby boli vychovávané spolu, tak ako doteraz. Nesúhlasí s tým, aby otec zabezpečoval starostlivosť mal. D. G.. Otec pracuje v Bratislave a mal. dcéra by potom bola v starostlivosti tety, ktorú videla teraz cez prázdniny po troch rokoch. Otec k mal. B. nemá vytvorený taký citový vzťah, ako by mal mať.

3.Uznesením č.k. 10P/13/2016-58 zo dňa 21.11.2016 tunajší súd vylúčil na samostatné konanie vec starostlivosti súdu o mal. B. J., nar.X.X.XXXX, nakoľko bydlisko maloletej je v obci spadajúcej pod jurisdikciu Okresného súdu Levice a po právoplatnosti tohto uznesenia postúpil túto vec Okresnému súdu Levice.

4.Otec sa k návrhu matky vyjadril prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 17.1.2017. Vo svojom vyjadrení uviedol, že nesúhlasí s návrhom matky maloletej. Maloletá má u neho dobré podmienky, riadne sa o ňu stará, po tom, ako príde zo školy, sa s ňou učí, je schopný zabezpečiť jej špecifické potreby v súvislosti s prípravou na vyučovanie, maloletá sa učí dobre. Súhlasil by aj so zverením mladšej dcéry B. do jeho starostlivosti, to je však predmetom iného konania. C. D. G. s tým, že by mala byť v starostlivosti matky, nesúhlasila, nechce sa presťahovať k matke do V.. Boli spolu pozrieť jej matku aj sestru počas vianočných sviatkov, navrhoval dcére, že ak chce, môže u matky aj pár dní počas prázdnin ostať, ale nechcela, tak ju ani nepresviedčal. Návšteva trvala cca 4 hodiny, počas ktorých bol s dcérou von pred domom v aute, matka ich dnu nepustila, dcéra tam potom išla aspoň zavolať sestru, ale tú matka ani nepustila von, ani nedovolila, aby mal. B. zobral aspoň na pár dní k nemu, aby mohli byť sestry spolu. Matka takýto svoj postoj odôvodňuje tým, že kým nebude vo veci pojednávanie, tak mu mladšiu dcéru nedá. On s takýmto postojom matky nesúhlasí, nakoľko to nepovažuje za konanie v záujme dieťaťa, práve naopak. On sa snaží, aby maloletá D. G. bola s matkou aspoň v telefonickom kontakte, matka jej volá maximálne 3-4 x do týždňa, naopak, jemu matka maloletej kontakt s mladšou dcérou vôbec neumožní. On má vzhľadom na takéto správanie matky obavy o vývoj D. G., pokiaľ by bola zverená do starostlivosti matky. Pokiaľ sa týka výšky jeho pravidelných mesačných výdavkov, uviedol, že býva v rodinnom dome s dcérou D. G., tento dom obýva tiež jeho sestra s rodinou a jeho otec. Je spoluvlastníkom tohto domu v podiele 1-iny, druhou podielovou spoluvlastníčkou je jeho sestra. Náklady na bývanie sú rozpočítané na osem osôb žijúcich v dome, on sa podieľa na nákladoch vo výške 2/8-ín (1/4-ina), a to nasledovne : elektriка - 26,-eur mesačne, vodné, stočné - 45,-eur/5 mesiacov, t.j. 9,-eur mesačne, drevo na kúrenie - 75,- eur/vykur. sezóna. Pokiaľ ide o mal. dcéru, má bežné náklady súvisiace so školskou dochádzkou, navštevuje základnú školu v obci Ľubochňa, kde dochádza denne autobusom, lístok stojí 0,36 eur za 1 cestu. Táto má výdavky na oblečenie, obuv, hyg. potreby, lieky. Len nákup sezónneho oblečenia na zimu a do školy ho vyšiel na sumu 250,-eur, nakoľko dcéra rastie a tiež dochádza k opotrebeniu vecí, je potrebné jej zakupovať

oblečenie aj obuv priebežne. Maloletá navštevuje krúžok varenia a pečenia, kde sa podľa potreby platí 5až10,-eur, nejde o pravidelné platby. Iné krúžky, ktoré navštevuje, sa neplatia. Maloletá je vedená v imunoalergologickej ambulancii, kde sú náklady na lieky, a tiež naposledy uhradil u lekárky MUDr. M. sumu 20,-eur za vyšetrenie - testy. Má vyživovaciu povinnosť k synovi C. O., nar. XX.X.XXXX, o výživnom bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Ružomberok, tento nemá k dispozícii. Pokiaľ ide o druhú dcéru B. J., nar. X.X.XXXX, tu o výživnom doposiaľ rozhodnuté nebolo (nakoľko ani nebolo rozhodnuté o zverení dieťaťa jednému z rodičov). Čo sa týka jeho majetkových pomerov, okrem vlastníctva podielu na rodinnom dome, ako je uvedené vyššie, nie je vlastníkom ďalšieho nehnuteľného majetku alebo hnuteľného majetku väčšej hodnoty, ani vkladných knižiek, cenných papierov a pod. Od 29.11.2016 je zamestnaný u zamestnávateľa - Ing. Ján Šestina SETA zatiaľ na dobu určitú, do 30.6.2017. Poberá rodinné prídavky na mal. D. G. v sume 23,52,-eur mesačne.

5. V predmetnej veci súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, listinami, výsluchom maloletej, znaleckým posudkom, výsluchom znalca, správami ÚPSVaR Ružomberok a Levice a zistil tento stav:

6. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Ružomberku o prešetrení pomerov v domácnosti otca a matky mal. D. G. J., doručenej súdu dňa 28.2.2017, bola návšteva v domácnosti otca G. O., nar. X.X.XXXX, trvale bytom K. XX, E., vykonaná dňa 13.2.2017. V čase šetrenia sa nikto nenachádzal na uvedenej adrese. Dňa 21.2.2017 bol s otcom maloletej vykonaný telefonický rozhovor, v ktorom uviedol, že od 29.11.2016 je zamestnaný u zamestnávateľa Ing. Ján Šestina SETA Ružomberok. V zamestnaní pracuje na 2 zmeny, ktoré vykonáva týždeň ráno, týždeň poobede. V čase poobednej zmeny starostlivosť o maloletú zabezpečuje jeho sestra, resp. jeho otec. Od posledného šetrenia sa bytové podmienky v domácnosti nezmenili. Podľa jeho slov mal. D. G. je u neho spokojná, s príbuznými vychádza veľmi dobre, má tu svojich priateľov. S maloletou má vytvorený pekný vzťah, rozumejú si, dcéra ho rešpektuje. Nemá s ňou žiadne výchovné problémy. Otec mal. uviedol, že dcéra je spokojná v škole v Lubochni, výsledky má celkom dobré, vzhľadom na jej časté vymeškávanie, zo zdravotných dôvodov a vzhľadom, že je integrovaná. Otec uviedol, že s maloletou navštevuje lekárov, informuje sa o jej výsledkoch v škole telefonicky aj osobne. Otec maloletej nesúhlasil s návrhom matky o zmenu starostlivosti. Trval na tom aby maloletá ostala zverená do jeho starostlivosti. Podľa jeho vyjadrenia maloletá má vytvorené vhodné podmienky na bývanie, o dcéru sa riadne stará a zabezpečuje dcéru všetky potreby primerane jej veku.

7. Podľa správy Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, odbor sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Želiezovce, zo šetrenia rodinných, bytových a sociálnych pomerov na strane matky mal. D., pani S. J., nar. XX.X.XXXX, t.č. bytom V., E. XXXX, sa v čase šetrenia doma zdržiavala matka maloletej pani J. a jej dcéra mal. B. J., nar. X.X.XXXX, ktorá bola chorá, mala ovčie kiahne. Matka spolu s maloletou žijú vo viničnom domčeku, v ktorom rodina žila spoločne. Jedná sa o menší rodinný dom, ktorý sa nachádza vo viničnej oblasti asi 3 km od obce V.. Rodinný dom pozostáva z jednej miestnosti a chodby, bez príslušenstva. V domácnosti je zavedená voda, elektrická energia, kúrenie je zabezpečené na tuhé palivo. Zariadenie rodinného domu je na dobrej úrovni, čistota a poriadok je udržiavaný, okolie rodinného domu je upravené. Rodinný dom je vo vlastníctve pani J.. G. J. poberá opatrovateľský príspevok na mal. B., ktorá má zdravotné problémy, vo výške 320,- eur a rodinné prídavky na jedno mal. dieťa. Úrad vykonával šetrenie už aj v roku 2016 v čase spolužitia rodičov na základe anonymných oznámení ohľadne úrovne starostlivosti rodičov o mal. deti. Šetreniami pomerov neboli zistené nedostatky v starostlivosti o mal. deti. Úrad šetreniami ako aj pohovormi s mal. deťmi (a to aj v čase spolužitia rodičov) zistil, že mal. deti sú na seba citovo naviazané. Najmä mal. B. je naviazaná na svoju sestru a ťažko znáša odlúčenie od sestry. Mal. D. G. bola v čase navštevovania Základnej školy vo Farnej vzdelávaná podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu pre žiakov s vývinovými poruchami učenia.

8. Na pojednávaní dňa 9.3.2017 bola vypočutá mal. D. G. J. bez prítomnosti rodičov, ktorá súdu uviedla, že ona si to tak predstavuje, že by chcela žiť s otcom aj so sestrou B., ale s maminou žiť nechce, chce byť pri otcovi, tu je spokojná, chodí do školy, mala síce horšie známky zo slovenčiny a matematiky, ale teraz ako majú geometriu, sa zlepšila. Pani učiteľka ju chváli. Otec chodí do roboty, ale už okolo pol tretej je doma, potom sú spolu, ona sa učí, keď potrebuje, tak jej otec pomôže. Bývajú v dome aj so starkým, sesternicami a tetou a ujom, rozumejú si spolu, je tam spokojná. Mama jej telefonuje asi dva alebo tri razy do týždňa, nenavštevuje ju, naposledy s ňou bola pred Vianocami. Sestra B. nechodí ku nej, lebo mama jej to nedovolí. Jej túžbou je ostať pri otcovi, on chce kúpiť dom, aby žili spolu.

9. Na nariadenom pojednávaní dňa 4.4.2017 matka uviedla, že trvá na svojom návrhu. Maloletá D. nebola odňatá z jej starostlivosti, pretože by sa o ňu nestarala, ale uzavreli v konaní pred krajským súdom rodičovskú dohodu, že bude maloletá zverená do starostlivosti otca, z toho dôvodu, aby tento mohol poberať rodičovský príspevok, keďže otec maloletej bol dlhodobo nezamestnaný, musel platiť výživné na syna, mal dlhy, a ona to už nedokázala finančne zvládať, preto sa rozhodla, že si založí živnosť a o dieťa sa bude starať otec. Tento mal plne zabezpečovať jeho potreby, avšak ani to nezvládal, pretože potom, čo si založila živnosť na Ranči v Černovej, on nezostal bývať v dome na E., ale prišiel tam za ňou. Myslela si, že on, keďže má sa starať o dieťa, si usporiada svoj život, čo sa však nestalo, stále mal exekúcie a v takejto situácii sa rozhodol mať so ňou druhé dieťa, takže v roku 2008 sa narodila mal. B., z ktorého dôvodu v apríli 2008 musela živnosť zrušiť. Následne sa potom odsťahovali do V., kde aj v súčasnosti s mal. B. býva. S otcom maloletej žili 7 rokov, za celú dobu sa on správal k rodine nezodpovedne, finančne nepomáhal, dennodenne sa hádali, kričal na deti, bol agresívny a žiarlivý, až sa rozhodla, že s ním viac nechcem žiť a vyhodila ho. Pokiaľ sa týka bývania, tak nejedná sa o bývanie na samote, sú tam aj iné domy. Dom, v ktorom býva, má jednu miestnosť, v ktorej je kuchynský kút aj časť na spanie, táto miestnosť má 36 m². Nie je tam však ani sociálne zariadenie ani kúpeľňa, voda a elektrina sú však v dome zavedené. Zotrúva na výživnom voči otcovi vo výške 100,- eur mesačne. Jej mesačné náklady sú elektrina 25,- eur, voda 4,54 eur, daň za nehnuteľnosť 5,93 eur, komunálny odpad 0,14 eur, poisťka za MV 5,80 eur, UPC 2,50 eur, palivové drevo 33,34 eur, plyn 5,95 eur, pohonné hmoty 20,- eur.

10. Otec uviedol, že nesúhlasí s podaným návrhom, potvrdil však skutočnosti, ktoré uvádzala matka, že na základe ich dohody bola maloletá zverená jemu, ako aj to, že matka podnikala na Ranči v Černovej, kde tam s ňou aj býval. Nie je pravda, že by sa nestaral o finančné zabezpečenie rodiny, on sa snažil získavať peniaze z brigád. Na ranči bývali do roku 2009 a následne išiel do V. porobiť úpravy na dome, ktorý kúpila matka, keď tam bola so svojou kamarátkou. Vo V. spoločne bývali asi 7 rokov, a čo sa týka financií, tak sa snažil vždy pracovať na brigádach v Bratislave, tiež vo V. a tiež dokonca pracoval po nociach na zmluvy po hoteloch. V roku 2016 bolo medzi nimi viacero konfliktov, problémy vznikali aj z toho, že aj napriek tomu, že žili spolu, tak matka bola stále vydatá za svojho manžela, čo bolo frustrujúce, nakoniec sa spolu často hádali, ona ho aj viackrát fyzicky napadla a nakoniec ho vyhodila. Už keď odchádzal, tak maloletá prejavila záujem byť s ním, pričom matka jej povedala, aby sa viac nevracala. Maloletá nechce bývať s matkou. Maloletá s matkou komunikuje pravidelne, matka na dieťa výživné neplatí, s mal. B. sa on nestretáva, matka mu v tom bráni, tiež maloletá do telefónu nechce komunikovať, on na výživu mal. B. nič neprispieva. Exekúcie už vyplatil. Maloletá má svoju vlastnú izbu, vybavenú televízorom a priestorom na učenie, v dome je úplné sociálne vybavenie, on má takisto samostatnú izbu. S učením pomáha tak, aby teraz na vysvedčení mala lepšie známky. Maloletá stále hovorí o tom, že chce, aby B. žila s nimi. Maloletá má zhoršené známky, z dôvodu, že matka ju telefonicky vyrušuje.

11. Zo záverov znaleckého posudku č. 21/2017, znalkyne Mgr. Emílie Kollárovej, znalkyne z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých vypracovanom dňa 1.12.2017 bolo zistené, že maloletá preferuje emočný vzťah k otcovi, trvá na osobnej starostlivosti otca. Je citovo viazaná aj na matku, ale väzba je slabšia. Napriek tomu, že pri prvom znaleckom sedení bola verbálne voči matke negativistická, odmietavá, pri priamom stretnutí a zvitani sa s matkou na spoločnom sedení znalca s členmi rodiny, sa odpor a negativizmus znížili, ale na záver aj tak preferuje maloletá vzťah s otcom. Otec je emočne viazaný na maloletú G., je starostlivý, bojuje o zotrvanie maloletej v jeho osobnej starostlivosti. Matka je taktiež citovo viazaná na dcéru, dieťa jej chýba. Očakáva, že kontakt zabezpečí otec maloletej, ktorý by mal prísť navštíviť druhé dieťa mal. B.. Sama však iniciatívne neaktivuje stretnutia s mal. G.. U matky S. J. sa jedná o osobnosť extrovertne orientovanú, schopnú rýchlo nadväzovať kontakt s okolím, organizovať dianie okolo seba. Má dobrý organizačný talent. Je cieľavedomá, presadzujúca sa, schopná ísť za svojím cieľom. Osobnosť je pomerne vyrovnaná, racionálna, je v popredí a kontroluje oblasť afektivity a emotivity. Má aj určité črty dominancie, hlavne v situáciách potreby obhájiť a presadiť svoje záujmy a potreby. Inak v bežnej komunikácii sa nestavia do dominantnej pozície, je komunikatívna, ochotná dochádzať k dohode. V prežívaní je úzkostná vzťahovačnosť, ktorá je spúšťaná a udržiavaná snahou získať mal. G. do výchovy a konfliktami s otcom dieťaťa, ktoré boli v minulosti a intermitentne pri komunikácii s ním sa spúšťajú. Pri znaleckom vyšetrení na invektívy a expresívne správanie otca maloletej reaguje matka spočiatku snahou verbalizovať svoj názor k hodnoteniu rodinných vzťahov, presadiť sa popri otcovom tlaku a invektívach. Priamočiaro vyjadruje svoje názory. Postupne ako sa zväzňuje otcovo expresívne správanie, ku koncu matka rezignuje,

ostáva ticho. U otca maloletej G. O. sa jedná o osobnosť simplexnejšie štrukturovanú, dominantnú, presadzujúcu svoje záujmy, potreby, pričom tlačí na okolie. Schopnosť a ochota dochádzať ku konsenzu je nižšia. Osobnosť je egocentrická so silne vybudovaným sebavedomím, sebahodnotením. Jeho správanie byva impulzívne, má expresívny prejav a tendenciu vyvolávať u okolia pocity úzkosti, neistoty, potrebu uniknúť, vyhnúť sa jeho tlaku. Je si vedomý svojej dominance, sily a v prípade uspokojenia jeho záujmu to využíva. Je však schopný aj primeranej, adaptívnej komunikácie, kedy tlmí svoju afektivitu, hostilitu pri osobách, ktoré sú mu emočne blízke. Len silné osobnosti sú schopné a ochotné ísť s ním do konfrontácie. Je afektívne labilnejší, dráždivý, erupzívny. Spolupráca s otcom bola problematická. Pri prvom telefonickom kontakte, ohľadom toho, že sa nemôže s dcérou na znalecké psychologické vyšetrenie dostaviť, bol verbálne útočný, agresívny, odmietavý, opozičný, dysforický. Vyjadroval odpor voči znalcovi a vyšetreniu. Odôvodnil, že on o znalecký posudok nežiadal a nechce sa mu podrobiť. Nakoniec s vyšetrením súhlasil, dohodol nový termín so znalcom. Na požiadavku, že je potrebné doniesť zdravotnú dokumentáciu dieťaťa, prepúšťaciu správu z liečenia, reagoval odmietavo. Pri samotnom prvom znaleckom vyšetrení sa snažil korigovať správanie. Informácie, ktoré podával boli strohé, vadilo mu dopytovanie znalca o anamnestických údajoch o jeho osobe, podal strohé informácie. Obaja rodičia majú pomerne podobne osobnostné a sociálne, sociálno-ekonomické predpoklady na výchovu dieťaťa. Aktuálne v poslednom období má otec kvalitnejšie finančné podmienky. I keď mal. G. má rada aj matku, preferuje emočný vzťah k otcovi. Chce ostať v osobnej starostlivosti otca. Otec sa snaží dcéru citovo na seba viazať, ovplyvňovať jej postoj jednak formou negatívnych hodnotení matky, znižovaním hodnoty matky, zákazmi kontaktu s matkou, jedná sa o manipuláciu. Snaží sa maloletú ovplyvňovať zvýšenou pozornosťou, darmi / ako dieťa uviedlo, dostáva nové oblečenie aj kozmetiku/. Pomáha mu v tom aj rodina. Kontakt s matkou je minimalizovaný aj vzhľadom na zníženú dostupnosť cestovania. Otec nemá auto, cesta verejnou dopravou medzi E. a V. je časovo problematická. Behom leta bol kontakt s matkou obmedzený, nakoľko otec zakázal maloletej dvíhať telefón matke, nakoľko sa vraj matka pýta hlúposti. Znalčka doporučila zveriť maloletú D. G. J. do osobnej starostlivosti otca. Úprava styku s matkou na návrh dieťaťa, ktorý je prediskutovaný s otcom je, stretávať sa s matkou a sestrou B. len cez prázdniny, pretože behom roka je cestovanie možnosťami veľmi obmedzené a problematické. G. uvádzala, „ ja cez víkendy nechcem chodiť k mame, lebo je tam zlá cesta“. Matka s návrhom súhlasí. Otec navrhuje stretnutia na pol ceste a to len cez prázdniny, bežne cez víkend nevidí možnosť stretnutia. Znalčka doporučila kontakt G. s matkou a sestrou B. cez prázdniny dva týždne u otca aj s maloletou B. a dva týždne u matky, kde by sa obe sestry opäť stretli. Raz do mesiaca jeden deň víkendu kontakt na pol ceste otca a matky, podľa dohody rodičov. V závere znalčka uviedla, že nie je v záujme maloletej, aby došlo k zmene v osobnej starostlivosti tak, že bude zverená do osobnej starostlivosti matky. Dieťa je silne emočne viazané na otca a jeho rodinu, cíti sa tam chránené, tiež sociálne podmienky u otca sú lepšie. Vyhovuje jej spolupatričnosť s viacerými členmi rodiny z otcovej strany, u matky sa cíti izolovaná. Zmena výchovného prostredia ku matke by bola pre maloletú G. J. stresujúca, nakoľko je aktuálne stotožnená so starostlivosťou u otca.

12.Otec, matka aj kolízny opatrovník so závermi znaleckého posudku vyjadrili súhlas.

13.Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, pracovisko Želiezovce, doručenej dňa 19.1.2018 bolo zistené, že úrad vykonal šetrenie pomerov na strane matky mal. D. G. na adrese V., E. XXXX, z dôvodu prebiehajúcich konaní. Posledné šetrenie v rodine bolo vykonané dňa 27.11.2017. Šetrením pomerov bolo zistené že matka naďalej žije v nezmenených bytových podmienkach. Matka obýva viničný domček, v ktorom rodina žila aj v čase spoločnej domácnosti. Jedná sa o menší rodinný dom, ktorý sa nachádza vo viničnej oblasti asi 3 km od obce V.. Rodinný dom pozostáva z jednej miestnosti a chodby, bez príslušenstva. V domácnosti je zavedená voda, elektrická energia, kúrenie je zabezpečené na tuhé palivo. Zariadenie rodinného domu je na dobrej úrovni, čistota a poriadok je udržiavaný, okolie rodinného domu je upravené. Rodinný dom je vo vlastníctve pani J.. Pani J. poberá opatrovateľský príspevok na mal. B., ktorá má zdravotné problémy. Dňa 8.1.2018 sa bez predvolania dostavila na úrad matka S. J. spolu s mal. D. G.. Matka uviedla, že mal. D. G. je v jej domácnosti od 23.12.2017, keď ju do jej domácnosti doniesol otec. S otcom maloletej sa dohodli, že maloletá bude v jej domácnosti do 30.12.2017, avšak maloletá sa už do domácnosti otca odmieta vrátiť. Podľa udania matky otec prišiel pre mal. D. G. k matke 6.1.2018, ale maloletá odmietala návrat k otcovi. Keď uvidela auto otca, hneď sa jej rozbúšilo srdce, zbledla a rozplakala sa. Otec začal byť agresívny, naliehal na dieťa, aby išlo s ním domov a vyhrážal sa maloletej, že ak nepôjde s ním, tak uvidí. Otec kontaktoval OO PZ Želiezovce a privolať hliadku, ktorá prišla do domácnosti matky, avšak ani oni nevedeli maloletú presvedčiť, aby šla domov s otcom. Otec nakoniec odišiel domov bez maloletej. Úrad s maloletou vykonal

pohovor, pri ktorom uviedla, že sa otca bojí, že jej otec niečo urobí, veľmi často na ňu kričí a ona je v neustálom strese. Vyjadrila sa, že chce zostať s matkou. ÚPSVaR Levice kontaktoval ÚPSVaR Ružomberok pani D. a informoval ju o vzniknutej situácii. Pani D. uviedla, že nakoľko je maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca, musí sa vrátiť späť do domácnosti otca. Požiadala ich, aby maloletej toto bolo vysvetlené aj psychologičkou referátu poradenskopsychologických služieb. Maloletej bolo primerane veku a okolnostiam oznámené, že sa musí vrátiť k otcovi, po tejto informácii sa maloletá rozplakala. Keďže matka mala v nasledujúci deň navštíviť referát PPS Levice s mladšou dcérou, bolo matke odporúčané, aby vzala aj mal. G. na pohovor so psychologičkou, s čím matka súhlasila. Matka sa dňa 9.1.2018 dostavila s mal. G. na ÚPSVaR Levice na referát PPS, kde psychologička vykonala pohovor s maloletou. Maloletá sa u psychologičky vyjadrila, že sa do domácnosti otca vrátiť nechce, nakoľko má obavy z otca. Maloletá má obavu, že otec jej bude vyčítať, že sa nechcela vrátiť do jeho domácnosti. Ďalej má obavu, že sa na ňu bude hnevať, lebo nesplnila jeho požiadavku, a to v tom, že mala presvedčiť sestru B., aby tiež išla k otcovi. Jej sa toto nepodarilo, nakoľko B. nechcela ísť do jeho domácnosti. Maloletá sa ďalej vyjadrila, že v domácnosti otca sa veľa kričí a je tam pod stresom. Situáciu u matky opisovala ako pokojnú. Aj keď u matky nemá taký komfort ako u otca, aj tak chce radšej zostať v domácnosti matky.

14. Na nariadenom pojednávaní dňa 15.3.2018 matka maloletej uviedla, že celá situácia vznikla na Vianoce v roku 2017, kedy jej telefonovala maloletá, že by chcela ísť k nej na Vianoce, pričom ona s tým súhlasila, súhlasil s tým aj otec, avšak s požiadavkou, že na ďalší týždeň potom on si zoberie k sebe mal. B.. Táto však s otcom kontakt odmieta, preto otec požiadala G., aby B. presvedčila, aby išla na prázdniny k nemu. Keď dňa 6.1.2018 otec prišiel, maloletá B. nechcela ísť s otcom, zatvorila sa do skrine a otec potom začal G. nadávať, že je taká sprostá ako jej matka, začal kričať, a maloletá G. potom už nechcela sa vrátiť s otcom domov. Potom, čo otec odišiel, tak jej maloletá začala rozprávať, že sa jej nechce vrátiť späť, lebo otec aj celá rodina na ňu kričia, aj sa jej tam posmieávajú, že miesto do výšky, rastie do šírky, bola rozrušená. Následne sa snažila celú situáciu riešiť cez ÚPSVaR Levice, kde po viacerých odporúčaní mal. G. začala navštevovať psychologickú poradňu. Túto navštevuje aj v súčasnosti, pričom psychologička povedala, že je potrebné viacero sedení, pretože maloletá sa ešte neotvorila, avšak medzi tým bolo zistené, že táto má sebapoškodzovacie sklony. Ona keď sa to dozvedela, začala maloletú sledovať a zistila, že počas telefonátu s otcom si táto vytrháva vlasy, pretože otec síce spočiatku s ňou telefonuje celkom milo, ale po čase začne do nej kričať. Čo sa týka školy, otec nechcel dať súhlas, aby maloletá mohla aspoň načas navštevovať ZŠ vo V., tak ona požiadala, aby jej poskytl učebnice a snaží sa dcéru vzdelávať doma. Otec od 6.1.2018 bol navštíviť maloletú až 24.2.2018 za účelom, aby táto sa s ním vrátila do miesta bydliska, keď to odmietla, priviedol políciu, ktorá mu poradila, aby ju zobral do auta, avšak maloletá hystericky plakala a toto odmietala. Následne celý týždeň maloletá bola psychicky rozrušená. Čo sa týka výživného, uviedla, že otec na maloletú neprispieva žiadnou sumou, ona zotrváva na výživnom 100,- eur mesačne. Jej príjmy a výdavky sa nezmenili. Otec nenavštevuje mal. Lilian tak ako bolo rozhodnuté neodkladným opatrením, bol deti navštíviť iba minulý týždeň a predchádzajúci týždeň, na výživu mal. B. neprispieva. Okresný súd Levice určil, že sa majú podrobiť psychologickému poradenstvu za účelom zlepšenia komunikácie, otec toto odmieta, naposledy sa mal dostaviť 12.3.2018, nebol ochotný. Taktiež keď bol na návšteve, doniesol B. peračník, G. nič s tým, že jej povedal, že ona má doma. Maloletej to bolo veľmi ľúto. Ďalej poukázala, že pred Okresným súdom Levice vo veci 10Em/1/2018 sa viedlo konanie o výkon rozhodnutia stretávaní sa s mal. B., kde bol návrh zamietnutý, pretože otec sa sám vyjadril, že sa nedostavuje na stretnutia vôbec. V súvislosti s výživným matka poukázala na zápisnicu, ktorá bola urobená pred Okresným súdom Levice v konaní 10P/13/2017, kde otec na pojednávaní uviedol, že bol spoluvlastníkom nehnuteľnosti, kde býva, ale tento podiel daroval svojej sestre, pretože v roku 2016 si chcel zabezpečiť vlastné bývanie. Z tejto zápisnice súd tiež zistil, že otec uviedol, že v lete zmenil zamestnanie, pretože mal iba minimálnu mzdu, v súčasnosti má príjem okolo 500,- až 600,- eur mesačne. Matka tiež poukázala na to, že otec uviedol, že si kúpil nehnuteľnosť, na čo si zobral hypotekárny úver, ktorý spláca vo výške 250,- eur mesačne.

15. Právna zástupkyňa otca žiadala, aby súd návrh zamietol, nakoľko nie sú splnené podmienky pre zmenu výchovného prostredia. Poukázala na to, že maloletá s otcom žije v spoločnej domácnosti od júla 2016 a je pre ňu dôležitá aj stabilita pomerov a výchovného prostredia. V spoločnej domácnosti s otcom sa kontaktuje aj so širším okolím, rodinou, našla si tu priateľov a sama prejavila vôľu žiť s otcom. Ona je vo veku, kedy dokáže vyjadriť svoj názor, a preto by bolo potrebné tento rešpektovať. Pokiaľ by bola zverená matke, je tu dôvodná obava o stratu kontaktu s otcom, pretože ani s druhým dieťaťom sa otec nemôže pre negatívny postoj matky kontaktovať. Je názoru, že matka nemá vhodné

prostredie pre starostlivosť o dieťa, čo vyslovila aj sama maloletá a otec má omnoho lepšie bytové aj materiálne podmienky. Je zamestnaný, o maloletú sa stará po každej stránke. Táto začala navštevovať školu v Ľubochni, je pravdou, že sa zhoršili jej známky, avšak je to aj tým, že prešla na druhý stupeň ZŠ. Matka podala návrh len z dôvodu finančného a nie z dôvodov, ktoré ona uvádzala. Otec sa podrobil sám dobrovoľne psychologickému vyšetreniu za účelom posúdenia, či je schopný sa postarať o deti. Základná škola v Ľubochni má vlastných psychológov a škola môže tiež prispieť k zdravému vývoju maloletej. Ďalej uviedla, že otec je s maloletou v intenzívnom kontakte, telefonuje s ňou. Spočiatku bol vzťah medzi nimi kolísavý, teraz sa upravil. Otec je presvedčený, že sa maloletá nechce ku nemu vrátiť z dôvodu nátlaku zo strany matky. Otec je s maloletou v kontakte aj na sociálnych sieťach, dôvodom jeho návštevy v bydlisku matky bol kontakt s mal. B., na tejto návšteve bol 2x. Vzťahy medzi maloletou a otcom sa zlepšili, aj keď si uvedomujú, že maloletá má právo prezentovať svoj názor, majú za to, že slovné spojenia, ktoré použila získala od niektorého dospelého. Je pravdou, že otec sa maloletej menej venuje ako v minulosti, má však obmedzené možnosti vzhľadom aj na vzdialenosť a tiež nemá prístup do domu. S dcérou plánuje budúcnosť. Vo februári 2018 tak, ako sa s dcérou dohodli, nadobudol nehnuteľnosť do svojho vlastníctva, katastrálne konanie však ešte nie je ukončené. Uviedla, že s navrhovanou výškou 100,- eur otec nesúhlasí, dôvod však ona uviesť nevie. Otec zotrváva na tom, aby maloletá bola ponechaná v jeho starostlivosti, je plne spôsobilý na to, aby sa o ňu staral po fyzickej aj psychickej stránke, má lepšie prostredie ako u matky. Maloletá môže mať kontakt s jeho širšou rodinou, v škole je adaptovaná, integrovaná, má mimoškolské aktivity, sú tam pedagógovia ktorí môžu pomáhať pri jeho starostlivosti. S maloletou plánuje budúcnosť, aj tú nehnuteľnosť, ktorú zveľaduje, prispôsobuje tak, aby deti tam mali svoje izby.

16. Vzhľadom na zmenenú situáciu v rodine maloletej súd opätovne vypočul na pojednávaní dňa 15.3.2018, za prítomnosti znalkyne, mal. D. G., ktorá uviedla, že sa rozhodla sama, že chce byť u mamy. Ona kontaktovala mamu v decembri na Vianoce 2017, že chce byť na Vianoce u nej, a to na základe žiadosti otca, lebo on chcel, aby potom B. išla k nemu do E.. B. však nechcela ísť, otec keď prišiel, tak potom začal kričať a nadávať, a ona potom už nechcela sa s ním vrátiť. U mamy je jej dobre, ona na Vianoce sa hrala s Lili, a potom mali normálne Vianoce. Rozhodla sa bývať u matky, pretože otec na ňu kričí, nechce sa s ňou učiť, a vadí jej, že si našiel inú ženu. Uvedomila si, že jej mama chýba, keď sa s ňou stretla u znalca, potom aj každý večer po tichu plakala, mamu má veľmi rada. Ona sa s ňou učí. Je pravda, že s otcom telefonuje veľmi často, žiada ho, aby jej poslal veci a aby ju prihlásil do školy u mamy, on to nechce, myslí si, že keby ju mal otec rád, tak to urobí. Sestra sa nechce s otcom stretávať, iba si od neho zoberie sladkosti. U mamy je šťastná a chce tam ostať.

17. Vypočutá znalkyňa Mgr. Emília Kollárová, uviedla, že pokiaľ sa týka osobnosti oboch rodičov, tak zotrváva na tom, čo uviedla vo svojom znaleckom posudku, otec je naozaj dominantný, presadzuje svoje záujmy, tlačí na okolie. Bolo zrejmé už pri prvom sedení, že maloletá bola nachystaná, čo má povedať, zrejme pod vplyvom otca, alebo aj tety. Vtedy prejavila negativistické vzťahy k matke, avšak bolo badať, že sa jedná o sprostredkované informácie, teda tá manipulácia bola zrejmá. Možno predpokladať, že v čase pred znaleckým dokazovaním jej otec venoval viac pozornosti, preto aj sama prejavovala záujem žiť s otcom. Na druhom sedení sa zúčastnila aj matka, pričom správanie maloletej sa zmenilo, bola šťastná, že matku vidí, vyobímala sa s ňou, avšak stále sa snažila pridržiavať toho, čo otec od nej žiadal. Ona teda aj navrhla, aby maloletá bola zverená otcovi, pretože maloletá sama presadzovala túto požiadavku. Avšak z toho, čo maloletá uviedla na dnešnom pojednávaní, je zrejmé, že jej prejavy boli pod vplyvom otca, pričom už pri znaleckom dokazovaní vyplynulo, že je hodne naviazaná na svoju sestru, sestra jej chýba, chce žiť s ňou, pričom zrejme pociťuje aj kľudnejšie a láskavejšie prostredie u matky, keď sama uviedla, že otec na ňu kričí, čo jej vadí. Z jej výpovede nebolo badať, že by ju matka k dnešnej výpovedi manipulovala. Preto znalkyňa navrhla, aby bola rešpektovaná žiadosť maloletej vzhľadom aj na jej vek, kedy už dokáže vyjadriť, to čo si myslí.

18. Kolízny opatrovník na pojednávaní navrhol, aby súd zveril maloletú do starostlivosti matke a výšku výživného ponechal na rozhodnutí súdu.

19. Z rozsudku Krajského súdu v Žiline 6CoP/78/2006 zo dňa 7.2.2007 (vo veci odvolania proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k. 3P/11/2006-37 zo dňa 21.9.2006) bolo zistené, že bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej mal. D. G. J. bola zverená do starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na jej výživu po 700.- Sk mesačne.

20. Zo záverov správy Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva Levice zo dňa 31.10.2014 bolo zistené, že u mal. D. sa jedná o žiačku so zdravotným znevýhodnením, s diagnostikovanými susp. ŠVPU - dyslexia, dysgrafia, susp. dysortografia, susp. dyskalkúlia na podklade dg.sy. ADD - poruchy pozornosti, dielčích oslabení výkonov v kvalitách pozornosti, v sluchovej a zrakovkej percepcii, prítomné prejavy percepčno-kognitívnej nezrelosti. Osobnosť vo vývine, žiačka so zníženou frustračnou toleranciou a toleranciou voči záťaži, vyžadujúca zvýšený individuálny prístup.

21. Zo správy ÚPSVaR Levice a Žilina- oddelenia služieb pre občana, bolo zistené, že matka nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberá dávku v hmotnej núdzi. Matka poberá prídavky na mal. B. vo výške 23,52 eur. Príspevok na opatrovanie za rok 2017 - 297,42 eur mesačne.

22. Zo správy ÚPSVaR Ružomberok, oddelenia služieb pre občana bolo zistené, že otec poberá prídavok na maloletú D. vo výške 23,52 eur mesačne, dávky v nezamestnanosti nepoberá.

23. Podľa správy od zamestnávateľa otca Ján Šestina SETA z 13.1.2017 otec má hodinovú mzdu 3,30 eur + pohyblivá zložka od 0 do 30%. Pracovný pomer vznikol dňa 29.11.2016 s týždenným pracovným časom 37,5 hod.

24. Z LV č. XXX pre k.ú. E. (k 3.4.2018) otec maloletej je spoluvlastníkom nehnuteľností zapísaných na uvedenom LV v 1 pod B 3, predmetný podiel je zaťažený exekučným záložným právom v konaní EX 324/05.

25. Zo správy imunologickej ambulancie MUDr. Omar zo dňa 10.10.2016, bolo zistené, že maloletá je sledovaná v imunologickej ambulancii.

26. Zo správy Základnej školy v Ľubochni (9.2.2017) bolo zistené, že mal. D. je snaživá, prispôsobivá, v triede je tichšia, utiahnutejšia, sedí sama. Dosahuje dobré až uspokojivé vyučovacie výsledky. Problémové sú hlavné predmety. Vymeškané vyučovacie hodiny (102) mala ospravedlnené otcom alebo lekárom. Otec so školou spolupracuje. D. do školy chodí upravená, nestravuje sa v školskej jedálni.

27. Uznesením č.k. 10P/13/2017-124 bola neodkladným opatrením Okresného súdu Levice mal. B. J., nar. X.X.XXXX zverená do starostlivosti matke a otec oprávnený sa s maloletou stretávať každý páry týždeň v sobotu od 13,00 hod do 17,00 hod.

28. Podľa správy ÚPSVaR Levice zo dňa 16.1.2018 mal. D. G. sa zúčastnila poradenstva na RPPS Levice dňa 9.1.2018 a 16.1.2018, vyjadrila subjektívnu spokojnosť u matky, teší sa z prítomnosti svojej sestry Lilian, vyjadrila obavy z návratu k otcovi.

29. Z potvrdenia Základnej školy Ľubochňa zo dňa 1.2.2018 bolo zistené, že škola neeviduje kontakt matky vo veci informácie o mal. D.. Dňa 31.1.2018 škola upozornila otca, že maloletá od 8.1.2018 do 30.1.2018 vymeškala 99 vyučovacích hodín.

30. Podľa lekárskej správy klinického psychológa Mgr. C. Q. zo dňa 9.3.2018 je otec maloletej psychicky spôsobilý vychovávať a starať sa o deti.

31. Z potvrdenia ZŠ Farná zo dňa 14.3.2018 bolo zistené, že matka konzultovala so školou možnosť riešenia školskej dochádzky mal. D.. Škola zapožičala menovanej učebnice pre 6. ročník.

32. Z pracovnej zmluvy zo spoločnosťou BAUTHERM SK s.r.o., súd zistil, že otec od 3.2.2017 uzatvoril pracovný pomer s touto spoločnosťou so mzdovým ohodnotením 3,00 eur/1hod a týždenným pracovným časom 37,5 hod.

33. Po vyhodnotení vykonaného dokazovania súd rozhodol ako je uvedené vo výroku rozsudku z týchto dôvodov:

Podľa § 78 ods. 1/ prvá veta zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej už len „Zákon o rodine“), dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery.

Podľa § 62 Zákona o rodine ods.:

1/ Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

2/ Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

3/ Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

4/ Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

5/ Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1/ Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 80 Zákona o rodine, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny môže poskytovať náhradné výživné na zabezpečenie výživy oprávneného podľa osobitného predpisu.

Podľa čl. 5 základných zásad Zákona o rodine záujem maloletého dieťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťa sa zohľadňuje najmä :

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa, alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenia vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru sa zaväzujú, že zabezpečia dieťaťu ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre jeho blaho, pričom budú brať ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov, alebo iných jednotlivcov právne za dieťa zodpovedných a urobia všetky potrebné zákonodarné a administratívne opatrenia.

Podľa čl. 5 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru sa zaväzujú rešpektovať zodpovednosť, práva a povinnosti rodičov, alebo v iných prípadoch členov širšej rodiny alebo obce v súlade s miestnymi zvyklosťami alebo zákonných zástupcov či iných osôb právne

zodpovedných za dieťa. Budú sa snažiť o to, aby bola dieťaťu poskytnutá pomoc pri orientácii a výkone jeho práv uznaných týmto Dohovorom v súlade s jeho rozvíjajúcimi sa schopnosťami.

Podľa čl. 9 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, okrem prípadov, keď príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom jednaní určia, že takéto oddelenie je potrebné v najlepšom záujme dieťaťa. Také určenie môže byť nevyhnutné v konkrétnom prípade, napr. ak ide o zneužívanie alebo zanedbávanie dieťaťa rodičmi alebo ak žijú rodičia oddelene a je potrebné rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa.

Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, uvedené štáty musia rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je oddelené od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelne osobný kontakt s oboma rodičmi, okrem prípadov, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

Podľa čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru musia zabezpečiť dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho týkajú, pričom sa názorom detí musí venovať primeraná pozornosť zodpovedajúca ich veku a úrovni.

Podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, za týmto účelom sa dieťaťu musí predovšetkým poskytnúť možnosť, aby bolo vypočuté v každom súdnom alebo administratívnom pojednávaní, ktoré sa ho dotýka a to buď priamo alebo prostredníctvom zástupcu jeho príslušného orgánu a spôsobom, ktorý je v súlade s pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

Dohovor o právach dieťaťa prijalo valné zhromaždenie OSN dňa 20.11.1989, pre územie Slovenskej republiky nadobudol platnosť dňa 06.02.1991, je uverejnený pod č. 104/1991 Zb.

Podľa čl. 10 základných princípov zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), dôkazy a tvrdenia účastníkov konania hodnotí súd podľa svojej úvahy, v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 38 ods. 1 CMP ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

34. Vykonaným dokazovaním mal súd za nesporne preukázané, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 6CoP/78/2006 zo dňa 7.2.2007 bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej mal. Sarah Patrícia bola zverená do osobnej starostlivosti otca a matka zaviazaná platiť na výživu mal. Sarah Patrície sumou 700,- Sk (23,24 eur) mesačne. Následne rodičia maloletej obnovili spolužitie a z ich vzťahu sa dňa 7.5.2008 narodilo ďalšie dieťa a to mal. B.. Do roku 2009 rodičia aj s mal. deťmi bývali spoločne na Ranči v Černovej (okres Ružomberok) a následne sa odsťahovali do obce V. (okres Levice), kde spoločne bývali do 14.7.2016, kedy sa otec po nezhodách s matkou detí aj spolu s jemu zverenou maloletou D. G. presťahoval do obce E. v okrese Ružomberok do rodinného domu, ktorého je spoluvlastníkom v 1 -ine (LV č. XXX). Druhé dieťa - mal. B. ponechal v starostlivosti matky. Rodičia detí odvtedy spolužitie neobnovili. Maloletá D. následne žila s otcom. Na posúdenie možnosti zmeny výchovného prostredia súd nariadil znalecké dokazovanie, nakoľko v tejto otázke medzi rodičmi maloletej panovala nezhoda. Zo záverov znaleckého posudku č. 21/2017, znalkyne Mgr. Emílie Kollárovej, znalkyne z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých vypracovanom dňa 1.12.2017, bolo zistené, že maloletá preferuje emočný vzťah k otcovi, trvá na osobnej starostlivosti otca. Znalkyňa teda doporučila ponechať maloletú v starostlivosti otca a upraviť stretávanie sa s matkou. Následne po takto vykonanom znaleckom dokazovaní sa situácia zmenila. Maloletá navštívila matku na Vianoce roku 2017 a dňa 6.1.2018 sa mala vrátiť do svojho pôvodného bydliska k otcovi. Maloletá však kontakt s otcom odmietala, nebola ochotná sa k otcovi vrátiť. Súd preto opätovne nariadil výsluch maloletej D. a to aj za účasti znalca, pričom maloletá uviedla, že ona kontaktovala mamu v decembri na Vianoce 2017, že chce byť na Vianoce u nej, a to na základe žiadosti otca, lebo on chcel, aby potom druhé dcéra B. išla k nemu do E.. B. však nechcela ísť, otec keď prišiel, tak potom začal kričať a nadávať,

a ona potom už nechcela sa s ním vrátiť. U mamy je jej dobre, ona na Vianoce sa hrala s B., a potom mali normálne Vianoce. Ona sa rozhodla byvať u matky, pretože otec na ňu kričí, nechce sa s ňou učiť, a vadí jej, že si našiel inú ženu. Uvedomila si, že jej mama chýba, keď sa s ňou stretla u znalca, potom aj každý večer po tichu plakala, mamu má veľmi rada. Ona sa s ňou učí. Je pravda, že s otcom telefonuje veľmi často, žiada ho, aby jej poslal veci a aby ju prihlásil do školy u mamy, on to nechce, myslí si, že keby ju mal otec rád, tak to urobí. Sestra sa nechce s otcom stretávať, iba si od neho zoberie sladkosti. U mamy je šťastná a chce tam ostať. V nadväznosti na výpoveď maloletej znalkyňa Mgr. Emília Kollárová, uviedla, že otec je naozaj dominantný, presadzuje svoje záujmy, tlačí na okolie. Bolo zrejmé už pri prvom sedení, že maloletá bola nachystaná, čo má povedať, zrejme pod vplyvom otca, alebo aj tety. Vtedy prejavila negativistické vzťahy k matke, avšak bolo badať, že sa jedná o sprostredkované informácie, teda tá manipulácia bola zrejmá. Možno predpokladať, že v čase pred znaleckým dokazovaním jej otec venoval viac pozornosti, preto aj sama prejavovala záujem žiť s otcom. Na druhom sedení sa zúčastnila aj matka, pričom správanie maloletej sa zmenilo, bola šťastná, že matku vidí, vyobjímala sa s ňou, avšak stále sa snažila pridržiavať toho, čo otec od nej žiadal. Ona teda aj navrhla, aby maloletá bola zverená otcovi, pretože maloletá sama presadzovala túto požiadavku. Avšak z toho, čo maloletá uviedla na poslednom pojednávaní, je zrejmé, že jej prejavy boli pod vplyvom otca, pričom už pri znaleckom dokazovaní vyplynulo, je hodne naviazaná na svoju sestru, sestra jej chýba, chce žiť s ňou, pričom zrejme pociťuje aj kľudnejšie a láskavejšie prostredie u matky, keď sama uviedla, že otec na ňu kričí, čo jej vadí. Z jej výpovede nebolo badať, že by ju matka k výpovedi manipulovala. Znalkyňa navrhla, aby bola rešpektovaná žiadosť maloletej vzhľadom aj na jej vek, kedy už dokáže vyjadriť, to čo si myslí. Vykonaným šetrením aj prostredníctvom kolízneho opatrovníka na strane matky neboli dokazovaním zistené žiadne skutočnosti, pre ktoré by sa o dieťa nemohla naďalej starať. Matka má síce skromnejšie bytové pomery avšak ani z jednej zo správ z vykonaného šetrenia pracovníkmi ÚPSaR Levice nemožno vyvodiť záver, že by tieto pomery neboli vyhovujúce pre starostlivosť o mal. D.. Vzhľadom na zistené skutočnosti potom, súd vo veci prihliadol nie na to, čo je prvoradým záujmom rodičov, ktorý do popredia stavajú svoju vzájomnú nevráživosť, ale na to čo maloletá prejavila ako svoj postoj k vzniknutej situácii. Súd je názoru, že maloletá, ktorá je už vo veku skoro 13 rokov, je schopná vyhodnotiť situáciu a dokáže uvážiť aký je jej vzťah k jednému alebo druhému rodičovi. Je možné, že spočiatku inklinovala viac k prostrediu, v ktorom žije otec maloletej, keďže bola dlhšiu dobu odlúčená od ostatnej časti otcovej rodiny avšak aj pri znaleckom dokazovaní sa preukázalo, že si uvedomila ako jej chýba matka, ktorá sa o ňu po celú dobu starala, nakoľko otec pracoval mimo bydlisko, a hlavne mladšia sestra B., od ktorej nechce byť odlúčená. Obe dievčatá majú k sebe veľkú citovú väzbu. Podľa znaleckého posudku otec je osoba dominantná, presadzujúca svoje záujmy, pričom tlačí na okolie. Má tendenciu vyvolávať u okolia pocity úzkosti, neistoty, potrebu uniknúť a vyhnúť sa jeho tlaku. Je teda možné, čo pripustila aj znalkyňa, že maloletá svoj prvotný názor vyslovila značne pod vplyvom otca a následne keď určitý čas žila s matkou, dokázala prejavovať svoj vlastný postoj. Súd vyhodnotiac všetky zistené skutočnosti jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti, dospel k záveru, že je potrebné prihliadať na stanovisko maloletej, na súrodenecké citové väzby oboch sestier a tiež na skutočnosť, že na strane matky neboli zistené žiadne také vlastnosti a obmedzenia, ktoré by ju zo starostlivosti o maloletú vylučovali, preto rozhodol o zverení maloletej do starostlivosti matky.

35. Nakoľko neboli zistené v konaní také skutočnosti, ktoré by rodičov obmedzovali v ich rodičovských právach, súd rozhodol, že zastupovať maloletú a spravovať jej majetok budú obaja rodičia.

36. Výšku výživného súd určil voči otcovi sumou 100,- eur mesačne, pričom pri stanovení sumy súd vychádzal zo základných kritérií na strane povinného a to preskúmaním jeho schopností, možností a majetkových pomerov.

37. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej schopnosti a rozumieme nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Z tohto hľadiska sa schopnosti skúmajú ako faktické príjmy a výdavky povinného.

38. Súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že otec maloletej má posledný zistiteľný príjem od spoločnosti Ján Šestina SETA vo výške 3,30 eur /1hodina + prémie 0-30%, kde pracoval d 29.11.2016 a ako sám uviedol (č.l. 267 spisu) jeho príjem je t.č.500-600 eur mesačne. Od 3.2.2017 je zamestnaný v spoločnosti BAUTHERM SK s.r.o., s hodinovou mzdou 3,00 eurá. Je spoluvlastníkom rodinného domu

v podiele 1-iny. Náklady na bývanie platí spolu s ďalšími ôsmimi osobami žijúcimi v dome, on sa podieľa na nákladoch vo výške 2/8-ín (1/4-ina), a to za elektrinu- 26,-eur mesačne, vodné, stočné 9,-eur mesačne, drevo na kúrenie - 75,- eur na celú vykurovaciu sezónu. Otec má ešte vyživovaciu povinnosť k mal. B. J. nar.X.X.XXXX (výživné ku dňu rozhodovania ešte nebolo určené) a k C. O. nar. XX.X.XXXX, kde platí výživné vo výške 1.500.- Sk (50- eur mesačne-konanie tunajšieho súdu 3P/115/2003), ktorá skutočnosť nebola sporná. Podľa oznámenia jeho právnej zástupkyne vo februári 2018 mal nadobudnúť do svojho výlučného vlastníctva nehnuteľnosť (príslušný LV nepredložila).

39. Vo vzťahu k oprávnenému (maloletému dieťaťu) súd skúmal odôvodnenosť jeho potrieb. Odôvodnenosťou treba rozumieť určenie životných nákladov, ktorých úhradu je určitá osoba oprávnená požadovať v rámci plnenia vyživovacej povinnosti. Treba vychádzať z pojmu výživné, tak ako ho vymedzila aplikačná prax. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami.

40.Maloletá je evidovaná v imunologickej ambulancii, jedná sa o dieťa so zdravotným znevýhodnením, s diagnostikovanými susp. ŠVPU- dyslexia, dysgrafia, susp. dysortografia, susp. dyskalkúlia na podklade dg.sy. ADD- poruchy pozornosti, dielčích oslabení výkonov v kvalitách pozornosti, v sluchovej a zrakovkej percepcii, prítomné prejavy percepčno-kognitívnej nezrelosti. Osobnosť vo vývine, žiačka so zníženou frustračnou toleranciou a toleranciou voči záťaži, vyžadujúca zvýšený individuálny prístup. Je vo veku blížiacom sa k 13 -tím rokom, kedy je potrebné vynaložiť väčšie výdavky na ošatenie, hygienu a pod.

41. Matka žije s maloletými deťmi sama, poberá rodinné prídavky na mal. Lilian a príspevok na opatrovanie vo výške 297,42 eur. Iný príjem nemá.

42.Opierajúc sa o zistené skutočnosti, ktoré otec dieťaťa nerozporoval a vyhodnotiac vykonané dokazovanie vo všetkých jeho vzájomných súvislostiach súd dospel k záveru, že v možnostiach a schopnostiach otca dieťaťa je platenie výživného v stanovenej výške, aj napriek jeho ďalším dvom vyživovacím povinnostiam. Výživné pre dieťa slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové potreby, rekreačné potreby, tvorba úspor a pod.). Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. V tomto prípade bolo nevyhnutné prihliadať aj na zdravotný stav dieťaťa a s tým súvisiace zvýšené výdavky ale aj na zdravotný stav mal. B., u ktorej sa jedná o dieťa so zdravotným znevýhodnením - elektívny mutizmus, ktorý ju obmedzuje vo výbere možného zamestnania. Súd tiež prihliadol na osobnú starostlivosť matky o dieťa, ale zobral do úvahy aj štátom vyplácané prídavky, ktoré sa sčasti podieľajú na úhrade potrieb dieťaťa. Otec netvrdil ani nedeklaroval také skutočnosti, ktoré by ho na trhu práce znevýhodňovali.

43.Súd stanovil výživné od 6.1.2018, odkedy sa maloletá trvalo nachádza v starostlivosti matky, keďže od 14.7.2016 (otec s maloletou opustil spoločnú domácnosť matky) až do 5.1.2018 bola táto vo výlučnej starostlivosti otca. Preto súd vo zvyšnej časti návrh matky zamietol. Za obdobie do vyhlásenia rozsudku potom otcovi vzniklo zameškané výživné vo výške 280,50 eur, ktoré mu súd povolil splácať po 50,- eur mesačne

44.Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Ružomberok, písomne v troch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané(§ 359 CSP).

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods.1,2 CSP) - a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje, e) podpis, a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania - uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods.1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 62 ods.1,2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na uskutočnenie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov; ak ide o rozhodnutie vo veciach maloletých detí - rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak bola v rozhodnutí upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému (§ 370 ods. 1 CMP) pred uskutočnením výkonu rozhodnutia po vydaní uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia alebo súčasne s vydaním tohto uznesenia môže súd vykonať úkony a opatrenia smerujúce k tomu, aby došlo k dobrovoľnému splneniu povinnosti. (§ 378 CMP). Ak výzva súdu na dobrovoľné splnenie povinnosti zostane bezvýsledná, súd môže uložiť povinnému pokutu do 1.000.- eur. Pokutu možno uložiť aj opakovane za každé porušenie povinnosti vyplývajúcej z rozhodnutia. (§ 382 CMP). Ak výzva súdu na dobrovoľné splnenie povinnosti zostane bezvýsledná a ak to povaha veci pripúšťa, súd môže rozhodnúť o tom, že príslušný štátny orgán zastaví výplatu a) rodičovského príspevku povinnému podľa osobitného predpisu, b) prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu (§ 383 ods. 1 CMP).

Súd odníme maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť, a postará sa o jeho odovzdanie tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP).